

PRIENŲ JUSTINO MARCINKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

PROJEKTO

„INOVATYVI KOMUNIKACIJA – NAUJOS GLIMYBĖS VARTOTOJAMS“

TRUMPALAIKIO POVEIKIO VERTINIMAS

ATASKAITA

FOKUS GRUPIŲ DISKUSIJOS

**„GYVENTOJŲ IR BIBLIOTEKININKŲ PASITENKINIMAS TEIKIAMOMIS
INOVATYVIOMIS NUOTOLINĖMIS ELEKTRONINĖMIS PASLAUGOMIS“**

Prienai, 2016

Tyrimas atliktas vykdant projektą „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams“, kurį dalinai finansavo Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamas projektas „Bibliotekos pažangai 2“, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Prienu rajono savivaldybė.

TURINYS

ĮVADAS	3
I. TYRIMO NUOSTATOS	4
1.1. Tyrimo realizavimo eiga	4
1.2. Tyrimo metodas ir metodologija	4
1.3. Tyrimo imtis	5
II. FOKUS GRUPIŲ DISKUSIJŲ VERTINIMAS	5
GYVENTOJŲ PASITENKINIMAS TEIKIAMOMIS INOVATYVIOMIS NUOTOLINĖMIS ELEKTRONINĖMIS PASLAUGOMIS	5
BIBLIOTEKININKŲ PASITENKINIMAS TEIKIAMOMIS INOVATYVIOMIS NUOTOLINĖMIS ELEKTRONINĖMIS PASLAUGOMIS	10
III. IŠVADOS	12
IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	13

IVADAS

Prienu Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka nuo 2015–2016 m. įgyvendino projektą „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams“, dalinai finansuojamą Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamo projekto „Bibliotekos pažangai 2“, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Prienu rajono savivaldybės lėšomis, kurio metu buvo įdiegta ir plėtojama nauja inovatyvi nuotolinė IT paslauga vartotojams – tiesioginės Prienu Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje vykstančių renginių transliacijos į 5 bibliotekos padalinius kaimiškose vietovėse.

Įgyvendinant projektą surengta 11 nuotolinių kultūrinių, informacinių, edukacinių ir švietėjiškų renginių – transliacijų į Balbieriškio, Jiezno, Pakuonio, Stakliškių, Veiverių bibliotekas, iš jų 4 sveikatos, 2 psichologijos, 1 e. valdžios, 1 nemokamos teisinės pagalbos, 3 literatūros temomis. VŠĮ Prienu ligoninės specialistai skaitė paskaitas „Kaip išsaugoti sveiką širdį“ (gyd. terapeutė Violeta Purvinienė), „Kaip padėti savo stuburui“ (gyd. neurologė Rasa Stankevičiūtė), „Praktiškoji ir populiarioji psichologija“ (psichologė Vaida Rukienė), „Skydliaukė. Mitai ir tikrovė“ (gyd. endokrinologė Jūratė Milaknienė). Pedagoginės psichologinės tarnybos socialinė pedagogė ekspertė, psichologė Dalia Daiva Gasparavičiūtė skaitė paskaitų ciklą „Sėkmingo gyvenimo formulė“. VŠĮ Rašytojų klubas surengė susitikimus su poetu Rimvydu Stankevičiumi ir rašytoja Renata Šerelyte, vyko poezijos ir muzikos vakaras, skirtas poeto P. Širvio 95-osioms gimimo metinėms. Prienu rajono savivaldybės administracijos darbuotojai skaitė paskaitas „Elektroninės valdžios paslaugos Prienu rajone“ (Informacinių technologijų skyriaus vedėjas Algimantas Ūsas), „Nemokama teisinė pagalba gyventojams“ (Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė Neringa Šukevičienė).

Pasibaigus transliacijoms, buvo vertinamas trumpalaikis projekto poveikis – atliktas kokybinis tyrimas pasitelkiant fokus grupių diskusijų metodą. Fokus grupių diskusijų metu buvo siekiama išsiaiškinti, kaip projekto dalyviai vertina vykdytas tiesiogines renginių transliacijas, t. y. gyventojų pasitenkinimą nauja nuotoline elektroninių paslaugų forma, ar nauja paslauga paveikė nutolusių vietovių gyventojų integraciją į bendruomenines veiklas, kaip pasikeitė informacijos pasiekiamumas, prieinamumas nutolusių vietovių gyventojams bei laisvalaikio užimtumo ir turiningumo galimybės nutolusių vietovių gyventojams.

Taip pat buvo surinkta ir apibendrinta informacija, kaip projekte dalyvavusių bibliotekų darbuotojai suvokia ir vertina inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas kitų bibliotekos paslaugų kontekste, kokie yra šių paslaugų privalumai ir trūkumai, kaip turimi bibliotekinių gebėjimai teikti inovatyvias nuotolines paslaugas veikia jų profesinę savivertę ir emocinę savijautą.

Tyrimo ataskaitą sudaro trys dalys. Pirmojoje ir antrojoje ataskaitos dalyse pateikta fokus grupių diskusijose surinkta informacija. Paskutinė ataskaitos dalis skirta tyrimo išvadoms apie naują inovatyvią nuotolinę paslaugą ir jos trumpalaikį poveikį bei rekomendacijoms dėl tokios paslaugos teikimo ateityje.

Tyrimo rezultatai pristatyti Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos darbuotojams bei projekto „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams“ partneriams, kitoms suinteresuotoms šalims bibliotekininkų darbo pasitarime bei baigiamajame projekto „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams“ renginyje 2016 m. lapkričio mėn.

I. TYRIMO NUOSTATOS

1.1. Tyrimo realizavimo eiga.

Fokus grupių diskusijos vyko pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiu suplanuotoms vykdyti tiesioginėms transliacijoms – 2016 m. rugpjūčio 23, 24, 25, 26 dienomis. Tyrimą atliko Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos bibliotekininkė, vykdomo projekto „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams“ poveikio vertinimo specialistė Laima Vabuolienė ir savanorė psichologijos bakalaurė, VDU magistrantė Viktorija Gaidytė, atliekant tyrimą taip pat dalyvavo bibliotekos metodininkė Dalia Bredelienė.

Tyrimo dalyvavo 6 tikslinės grupės – 5 projekte dalyvavusių bibliotekų (Veiverių, Stakliškių, Jiezno, Balbieriškio, Pakuonio) lankytojai, naudojęsi inovatyvia nuotoline elektronine paslauga bibliotekoje, ir projekte dalyvavusių bibliotekų, teikusią inovatyvią nuotolinę elektroninę paslaugą, bibliotekininkai. Fokus grupės tyrimas vyko 5 kaimiškųjų vietovių bibliotekų ir Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos patalpose, turinčiose vaizdo/garso įrašymo įrangą. Tyrimas su kiekviena fokus grupe vyko 1.5–2 val. – visi tos fokus grupės dalyviai patalpoje buvo kartu, į užduotus klausimus pirmiausiai kiekvienas išsakė savo nuomonę, o tada aptarimas vyko bendroje diskusijoje.

Siekiant užtikrinti tyrimo duomenų patikimumą, pokalbiai buvo įrašyti, o vėlesniame tyrimo etape – transkribuoti, aprašyti ir įvertinti.

2.1. Tyrimo metodas ir metodologija.

Vykdamas kokybinį tyrimą buvo siekiama šių tikslų:

1. Išsiaiškinti, kaip projekto tikslinė grupė – rajono kaimiškųjų vietovių gyventojai – vertina vykdytas tiesiogines renginių transliacijas, t. y. gyventojų pasitenkinimą nauja nuotoline elektroninių paslaugų forma, ar nauja paslauga paveikė nutolusių vietovių gyventojų integraciją į bendruomenines veiklas, kaip pasikeitė informacijos pasiekiamumas, prieinamumas nutolusių

vietovių gyventojams bei laisvalaikio užimtumo ir turiningumo galimybės nutolusių vietovių gyventojams,

2. Nuodugniau išsiaiškinti, kaip bibliotekininkai suvokia ir vertina inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas kitų bibliotekos paslaugų kontekste, kokie yra šių paslaugų privalumai ir trūkumai, kaip turimi bibliotekinių gebėjimai teikti inovatyvias nuotolines paslaugas veikia jų profesinę savivertę ir emocinę savijautą.

Duomenys buvo renkami naudojant fokus grupių (grupinių diskusijų) metodą. Šis metodas – tai mažos grupės diskusija, kurios metu pasirinkta tema diskusijos moderatorius plėtoja diskusiją su tiriamaisiais. Grupės „fokusavimas“ nusakomas dvejopai. Visų pirma diskusijoje dalyvaujantys žmonės turi būti panašūs pagal tam tikrą kriterijų ir antra – siekiama surinkti informaciją viena apibrėžta tema arba keliomis siauresnėmis temomis, naudojant atvirus klausimus, diskusiją (Silverman, 2011). Šių principų buvo laikomasi ir Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos atliktame fokus grupių (grupinės diskusijos) tyrime – informacijos tiekėjai atrinkti pagal gyvenamąją vietovę (5 fokus grupės) ir pagal užimamas pareigas (1 fokus grupė). Tyrimui buvo naudojamos teminės diskusijos gairės.

2.2. Tyrimo imtis. Nėra bendros taisyklės, nusakančios kokio dydžio imtis turėtų būti grupinės diskusijos tyrime. Paprastai į grupinę diskusiją rekomenduojama kviesti 6–8 dalyvius (bet ne daugiau nei 20) atrinktus pagal vieną ar keletą kriterijų. Projekte dalyvavo 5 Prienų rajono kaimiškose vietovėse veikiančios bibliotekos, todėl buvo suplanuotos 5 fokus grupių diskusijos kiekvienoje projekte dalyvavusioje bibliotekoje. Į diskusijas buvo pakviesta po 7–8 kiekvienos projekte dalyvavusios bibliotekos lankytojus, stebėjusius tiesiogines transliacijas bibliotekose, todėl iš viso fokus grupių diskusijose dalyvavo 38 gyventojai: Stakliškėse 7, Jiezne – 9, Balbieriškyje – 8, Veiveriuose – 8, Pakuonyje 6.

1 fokus grupę sudarė projekte dalyvavusių bibliotekų bibliotekininkai. Iš viso – 8 darbuotojai.

II. FOKUS GRUPIŲ DISKUSIJŲ VERTINIMAS

„GYVENTOJŲ PASITENKINIMAS TEIKIAMOMIS INOVATYVIOMIS NUOTOLINĖMIS ELEKTRONINĖMIS PASLAUGOMIS“

2.1. Tyrimo uždaviniai ir planas.

Tyrimu buvo siekiama nuodugniau išsiaiškinti, kaip gyventojai vertina bibliotekos teikiamų paslaugų prieinamumą bei inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas kitų bibliotekos paslaugų kontekste, kokie yra šių paslaugų privalumai ir trūkumai.

2.2. Tyrimo eiga:

2.2.1. Tyrimo pristatymas (taisyklės, tematika) ir dalyvių prisistatymas – 5–10min.

2.2.2. Kiekvieno atskirai dalyvio atsakymai į klausimus.

2.2.3. Diskusija – iki 20–40 min.

2.3. Klausimai, į kuriuos buvo siekiama gauti atsakymus:

1. Kokias žinote bibliotekos teikiamas paslaugas?
2. Kokiomis bibliotekos teikiamomis paslaugomis naudojotės asmeniškai? Kaip dažnai jūs naudojotės šiomis paslaugomis bibliotekoje?
3. Kokias bibliotekos paslaugas gyventojai laiko blogomis ir kodėl?
4. Kur šiame kontekste yra inovatyvios nuotolinės elektroninės paslaugos?
5. Kodėl ši paslauga yra būtent taip vertinama – kokie realūs veiksniai prie to prisideda?
6. Kaip didinti pasitenkinimą nauja nuotoline elektronine paslauga bei šios paslaugos integravimą į bendruomenės veiklas?
7. Prašome papasakoti su kokiomis problemomis susidūrėte naudodamiesi nauja nuotoline elektronine paslauga ir kaip to išvengti ateityje.
8. Kas jus paskatino naudotis šiomis naujomis paslaugomis?
9. Kaip dažnai jūs naudojotės šiomis paslaugomis bibliotekoje? Kaip dažnai jūs atvykstat stebėti tiesioginių renginių transliacijų? (Ar dabar dažniau naudojotės bibliotekos paslaugomis nei seniau?)
10. Kaip manote, ar šios paslaugos jums naudingos? Kokią įtaką šios paslaugos daro jūsų gyvenimui? Kas pasikeitė jūsų gyvenime, kai jos atsirado? (Ar jūs pasinaudojote informacija, gauta tiesioginių transliacijų metu? Ar jūsų laisvalaikis pagėrėjo, tapo turiningesnis? Ar tapote aktyvesnis bendruomeninėje veikloje?)
11. Kaip šios paslaugos galėtų būti patobulintos ateityje?

2.4. Fokus grupių diskusijos.

Fokus grupių diskusijos vyko 5 Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos padaliniuose Stakliškių, Jiezno, Balbieriškio, Veiverių, Pakuonio bibliotekose.

Gyventojų fokus grupių diskusijų rezultatai.

Pirmais trimis diskusijos tyrimo klausimais buvo siekiama išsiaiškinti fokus grupių dalyvių turimas žinias apie bibliotekos teikiamas paslaugas bei jų naudą. Taip pat šių klausimų kontekste buvo siekiama sužinoti, kaip gyventojai vertina inovatyvias paslaugas bei išsiaiškinti, ar jie geba jas indentifikuoti.

Visų 5-ių kaimiškų vietovių gyventojai įvardino visas pagrindines bibliotekos teikiamas paslaugas: knygų skolinimąsi, viešą interneto prieigą, renginių organizavimą, dokumentų

spausdinimą, kopijavimą ir skenavimą. Diskusijos dalyviai, minėdami teikiamas bibliotekos paslaugas, taip pat prie jų įvardino ir tiesiogines transliacijas, t.y. inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas:

... Pagrindinė nauja paslauga šiemet pradėta teikti – tai renginių transliavimas – irgi naudojamės šia paslauga... (Sigita, Balbieriškis)

... Ir visą tą renginių arsenalą papildė transliacijos – tikrai labai pradžiugom... (Marija, Pakuonis)

...Viskas, kas nauja, skatina... (Sigita, Balbieriškis)

Teikiamomis paslaugomis išsiskyrė tik vienas Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos padalinys – Pakuonio biblioteka – kurios lankytojai pirmiausia įvardino parodų eksponavimą. Diskusijos dalyvių teigimu:

... Kas mėnesį vyksta parodos naujos... ir kiekvieną sykį atėjus, jei randi tuščias sienas, jau kažkas blogai... visi klausia, kur paveikslai?...

... Va ateini... ir kiek kartų negali atplėšt akių nuo tų paveikslų... (Marija, Pakuonis)

Grupių diskusijų metu dalyviai, aptarinėdami teikiamas bibliotekos paslaugas, išreiškė gražių, įdomių minčių ir apie pačią biblioteką.

Veiveriečiams tai: *..taškas, pro kurį mes niekada nepraeinam.. tai informacijos... tai knygas pasikeist.. tai renginiai. ... Traukos taškas...daug metų...galas kelio tiesiog...*

Pakuoniškė Marija sako: ... Biblioteka čia mums – kultūros židinys... , ... tai čia mūsų, žinokit, ypač pusę metų, tokiu jau tamsiuoju periodu – tai šviesos sala...

Pakuoniškis Eugenijus: ...biblioteka yra knygų saugykla, kuria naudojamės...ir technikai tobulėjant, ir komunikacijom įvairiom, tai keičiasi ir funkcijos jos, šiek tiek plečiasi...

Stakliškiečiai taip pat džiaugiasi biblioteka: *... biblioteka – tai yra toks kaip kultūros židinys Stakliškėse...*

Aptariant paslaugas, dalyviai buvo prašomi padiskutuoti, kurios bibliotekos paslaugos yra reikšmingos, tikslingos ir geros, o kurios priešingai (nereikalingos, netikslingos ir negeros). Visuose 5-iuosepadaliniuose buvo gauti pasikartojantys rezultatai (atsakymai), jog nereikalingų paslaugų nėra ir kad kiekviena paslauga vertinama pagal individualius bibliotekos lankytojų poreikius.

... Visos reikalingos, todėl, kad labai klientų poreikiai skiriasi, vienas ateina kažko vieno, kitas kažko kito ir tikrai nėra paslaugų, kurios būtų išvis nenaudojamos ir nereikalingos... (Sigita, Balbieriškis).

Toliau buvo siekiama išsiaiškinti, kaip gyventojai vertina naują inovatyvią bibliotekos teikiamą paslaugą – nuotolines tiesiogines transliacijas:

... O šiaip pati paslauga tikrai gera... (Sigita, Balbieriškis)

Taip pat buvo svarbu sužinoti, kokie veiksniai lemia būtent tokį vertinimą. Visų 5 diskusijų dalyviai nuotolines tiesiogines transliacijas įvertino teigiamai. Išryškėjo pagrindinė šio vertinimo priežastis – kadangi atokių kaimiškų vietovių gyventojai neturi galimybės atvykti į renginius, vykstančius rajono centrinėje bibliotekoje, jie džiaugiasi suteikta galimybe stebėti juos dominančius renginius arčiausiai esančioje bibliotekoje:

... Kiekviena naujovė provincijoje skinasi sunkokai kelių... bet vis tiek, tai yra naujas daiktas – tai dalykas toks, kad mes galim neišeidami, neiškeldami kojos iš savo miestelio dalyvauti renginyje... (Eugenijus, Balbieriškis)

... Turėdami nelabai palankias sąlygas susisiekti su Prienais, galime vietoj pabūti ir pamatyti, kas kur vyksta... (Marija, Balbieriškis)

Ne tik Balbieriškio seniūnijos gyventojai, bet ir Veiverių, Pakuonio, Stakliškių ir Jiezno gyventojai teigia, kad transliacijos ypač reikalingos dėl per didelio atstumo iki centrinės bibliotekos. Džiaugiasi, kad nereikia toli važiuoti – patenkinti galimybe stebėti renginius vietoje.

Kaip ir Eugenijus, taip ir dauguma diskusijų dalyvių minėjo, jog nuotolinės transliacijos padėjo susiburti, pabendrauti, pasišnekučiuoti:

...davė šilto bendravimo.. ne kabinetinio... ..ir susiburiame, ir išgirstame, ir pamatom... ir arbatos dar išgeriam... ..smagu susibūrus aptarti tas transliacijas...

Šie grupių dalyvių pastebėjimai atskleidžia, jog nuotolinės transliacijos pagerino žmonių integraciją į bendruomenės veiklas bei pagerėjo jų laisvalaikio užimtumo ir turiningumo galimybės.

Įsibėgėjus grupių diskusijoms, rūpėjo išsiaiškinti, kas ir kaip paskatino dalyvius naudotis naujomis elektroninėmis paslaugomis? Gauti atsakymai parodė, kad daugumą dalyvių stebėti tiesiogines transliacijas paskatino bibliotekininkai: kvietimai, skelbimai, kvietimai asmeniškai – telefonu, el. paštu, internetu: *... jau mes dabar išpuikę, jeigu nepakvietė taip kaip į balių – neinam... .*

Diskutuojant su jiezniškiais paaiškėjo, kad be šių išvardintų priemonių, stebėti tiesioginių transliacijų žmonės kviečiami Jiezno miestelio klebono, pranešant informaciją bažnyčioje:

Apibendrinant visų 5 fokus grupių rezultatus, išryškėjo bendra tendencija – aktyvūs bibliotekos bendruomenės nariai prasidėjus transliacijoms bibliotekoje lankėsi tokiu pat dažnumu, tačiau įprastai rečiau besilankantys teigė, jog transliacijos juos paskatino dažniau lankytis (Onutė, Pakuonis),

Veiverių ir Stakliškių fokus grupių dalyviai teigė, kad transliacijos pritraukė naujų lankytojų. Kalbant apie naujų žmonių pritraukimą į bibliotekos bendruomenę Jiezno grupėje buvo išreikšta įdomi nuomonė:

... manyčiau, kad priklausu nuo mūsų pačių, ar mes atsivedam į kitą transliaciją ką nors ... ar mes sugebam sudominti, kuo mes susidomėjom, kas mums patiko, ir suintriguoti kitą, kad – tu ateik, pasižiūrėk...

Galima teigti, kad gyventojai iš dalies patys prisiima atsakomybę dėl naujų bibliotekos lankytojų ir transliacijų stebėtojų.

Diskusijos dalyviai, vertindami transliacijų asmeninę naudą, teigė, jog jautė emocinį pasitenkinimą, padėjo plėsti akiratį, pagilinti ir atnaujinti žinias, prisiminti jaunystę, pamatyti naujus, žymius žmones (Veiveriai, Jieznas).

Jiezniškės Nijolės manymu, per tokių transliacijų stebėjimą galima ne tik dvasiškai patobulėti, bet ir pasimokyt renginių vedimo dalykų.

Balbieriškietės Aldutės manymu *... tiesioginės transliacijos priartina tuos žmones, kurie neturi kompiuterio, nes tu gali tas pačias transliacijas pažiūrėt per kompiuterį... ir aš, pavyzdžiui, kai nebuvo atėjus, pažiūrėjau namuose įsijungus kompiuterį.. bet kas neturi kompiuterio, tai čia yra vienintelė priemonė, kad ateina ir gali pažiūrėt...*

Dalyvių pasitenkinimui transliacijomis darė įtaką galimybė rinktis jas pagal temų įvairovę:

Iš esmės tiesioginė transliacijos buvo vertinamos teigiamai, tačiau kai kuriuose padaliniuose daugiau ar mažiau buvo išreikštas nepasitenkinimas vaizdo transliacijų kokybe. Štai ką teigė Pakuonio grupės dalyviai:

... tikrai kokybės požiūriu dar reikia tobulinti... kartais būna visokių nukrypimų ir vaizdo, ir garso...

...mielai priimtume ir gausiai dalyvautume, jeigu būtų transliacijų kokybė, neatlaiko nervai patikėkit...

Aptariant vienokius ar kitokius klausimus grupių diskusijose, gerų ir gražių žodžių sulaukė bibliotekos padalinių darbuotojai:

...bibliotekininkė pažįsta kiekvieną žmogų, kuris pas ją skaito... paskambina ir pasako, kad čia jums gali būti įdomu... žavų bendraut su ja... ..pas ją smagu užeit tiek vaikams, tiek pagyvenusiems, tiek senjorams... nes ji senjorus tikrai visus labai myli, visus suburia ir arbatai pakviečia, o vaikai be galo vėl bėga, nes visuomet bus pavaišinti, turi ir saldžių prizų... (Stakliškės)

..reikia džiaugtis tomis energingomis merginomis, kad jos tą biblioteką taip sugeba paaukštinti... ..visur jų pilna – ir mokyklose, ir slaugos namuose... (Jieznas)

...jau iš tikro bibliotekininkai ir apkrauti visokiom tom naujovėm, jau jiems dabar miegoti nėra kada... (Pakuonis).

BIBLIOTEKININKŲ PASITENKINIMAS TEIKIAMOMIS INOVATYVIOMIS NUOTOLINĖMIS ELEKTRONINĖMIS PASLAUGOMIS

2.5. Klausimai, į kuriuos siekiama atsakyti:

1. Kokias bibliotekos teikiamas paslaugas bibliotekininkai laiko reikšmingomis, tikslingomis ir geromis ir kodėl?
2. Kokias bibliotekos teikiamas paslaugas bibliotekininkai laiko nereikšmingomis, netikslingomis ir blogomis ir kodėl?
3. Kur šiame kontekste yra inovatyvios nuotolinės elektroninės paslaugos?
4. Kodėl šio projekto metu teikiama paslauga yra vertinama kaip inovatyvi, šiuolaikiška, nauja?
5. Kaip manote, kokį poveikį ši paslauga padarė žmonėms, kurie lankosi bibliotekoje?
6. Ką pastebėjote naujo bibliotekoje vykdomo projekto metu? Gal jums kas nors buvo pasiūlyta?
7. Ar šių paslaugų (nuotolinių tiesioginių transliacijų) teikimas pateisino Jūsų lūkesčius?
8. Kaip gerinti bibliotekininkų pasitenkinimą teikiant inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas?
9. Prašome papasakoti su kokiomis problemomis susidūrėte, teikdami paslaugas ir kaip jų išvengti ateityje?
10. Kokia jūsų nuomonė apie šį projektą?

Fokus grupės diskusija vyko pagal planą:

1. Moderatorius pristatė tyrimą, jo tikslus (bendravimo ir diskusijos taisykles, tyrimo tematiką). Tada trumpai prisistatė kiekvienas dalyvis.
2. Toliau moderatorius uždavė klausimus, numatytus plane, pagal eiliškumą. Kiekvienas dalyvis išsakė savo nuomonę. Kai kurie dalyviai po kai kurių klausimų buvo moderatoriaus paskatinti atsakyti. Buvo momentų, kai tarp dalyvių išsivystydavo diskusija.
3. Moderatorius padėkojo dalyviams ir atsisveikino. Fokus grupės metu papildomas tyrėjų atstovas stebėjo fokus grupės eigą ir fiksavo reikalingą informaciją.

Fokus grupės diskusijos metu surinkta bendra informacija apie veiklas biblioteose:

...knygų paklausa dominuoja, aišku svarbu ir internetas ... vienas, kitas įdomesnis renginys, parodos, pas mane konkrečiai tapybos parodos ... pagaliau žmonės ateina pabendrauti vieni su kitais, pagaliau su manimi kaip su darbuotoja, tai mažam miestelyje ne tiek jau vietų, kur tu gali ateiti va taip sau pasibendrauti...

...Dauguma turi internetą ir kompiuterius, bet neturi kopijavimo aparato...

...biblioteka tampa reikalinga, kai namie neveikia internetas ar kompiuteris ir džiaugiesi tuo momentu, kai biblioteka tada tampa reikalinga...

...čia vieta žmonėms, kuriems reikia pasibendravimo aukštesniam lygyje...

... į biblioteką ateina daug žmonių paskaityti rajoninius laikraščius, sužinoti naujiena...

...nemanau, kad tokių yra, jos vis tiek kažkiek tikslingos... galbūt mažnesnei masei žmonių, bet vis tiek tikslingos...

...sakykim tie renginiai... negali sakyti, kad suplaukia visas miestelis ten, visa bendruomenė, bet kažkam tas įdomu, kaip ir tos transliacijos, gal kažkam neįdomu tas Stankevičius, bet visai įdomu gal buvo šerelytė...

...kad lankytojų nuomone tai, ką darome yra tikslinga ir prasminga...

Bibliotekininkai pabrėžė naujos įrangos naudą ir panaudojimą:

.... naujovė, nes seniūnija neturi ...

...panaudojama teminiams renginiams įranga...pasakojimą iliustruot galime naujos technikos pagalba...

...žmonės turi galimybę paklausti tiesiogiai lektoriaus...

...susisiekimo prasme iš atokių rajono vietų gal kai kada atvykdavo į čia vykstantį renginį, o dabar jiems to daryti nereikia, jie mato jau mūsų bibliotekoje...

...jie priėmė kaip bibliotekos galimybių plėtimą vienareikšmiškai... priėmė kaip dar vieną jiems labai palankią paslaugą ... žingsnis pirmyn ne atgal...

...jie laiko, kad tai yra pažanga, jau reiškia, kad kažkas vyksta naujo gero... biblioteka žengia į priekį, jau ne tik knygos, jau kažką daugiau mes galim duoti...

...mūsų bendruomenei tikrai patiko, lankėsi noriai pakankamai... tiesiog pamatė išgirdo, galbūt pažino, tiesiog praplėtė akiratį...

... panaudoja įrangą, gaunasi ne toks statiškas renginys ... ne tik kalbam, bet ir parodom...

...tikrai taip. Visų pirma gavom pasitikėjimą savimi, kad mes irgi esam šiuolaikiškos, kad mes galim tiesiogiai transliuoti, kad gali pritraukti žmogų ta naujiena...

...Įsiminė renginys su Širviu, kaip moterys prisiminė jaunystę ...

...netikėjom, kad žmonės šitaip priims tą naujovę ir kad jiems bus taip reikalinga...

...labai jautri pirma transliacija...

... pasiteisino lūkesčiai ... skoniai žmonių įvairūs ...jiems ateinant ir juos kviečiant, reikia turėti kažkokios nuovokos kokia tema žmogų domina...

...kad atsirastų naujų lankytojų ir skaitytojų vienas iš pagrindinių tikslų ... pati įspūdingiausia I-oji transliacija ir gausiausiai žmonių, ir darbuotojos jaudinosi, kaip pavyks susidoroti...

... jaunimo nepritraukė į I-transliaciją...

... I transliacija buvo labai įdomi, po to daug susidomėjimo susilaukė psichologijos medicinos...

... pateisino lūkesčius...

...po Širvio, ir po Stankevičiaus visos knygos buvo paimtos paskaityti...

... nori, kad aplinka būtų gražesnė...

III. IŠVADOS

1. Visų 5-ių kaimiškų vietovių gyventojai įvardino visas pagrindines bibliotekos teikiamas paslaugas: knygų skolinimąsi, viešą interneto prieigą, renginių organizavimą, dokumentų spausdinimą, kopijavimą ir skenavimą. Diskusijos dalyviai, minėdami teikiamas bibliotekos paslaugas, taip pat prie pagrindinių bibliotekos teikiamų paslaugų priskyrė ir tiesiogines transliacijas, t. y. inovatyvias nuotolines elektronines paslaugas.

2. Aptariant paslaugas, dalyviai buvo skatinami diskutuoti, kurios bibliotekos paslaugos yra reikšmingos, tikslingos ir geros, o kurios priešingai (nereikalingos, netikslingos ir negeros). Visuose 5-iose padaliniuose buvo gauti pasikartojantys rezultatai (atsakymai), kad nereikalingų paslaugų nėra ir kiekviena paslauga vertinama pagal individualius bibliotekos lankytojų poreikius.

3. Visų 5 diskusijų dalyviai nuotolines tiesiogines transliacijas įvertino teigiamai. Išryškėjo pagrindinė šio vertinimo priežastis – kadangi atokių kaimiškų vietovių gyventojai neturi galimybės atvykti į renginius, vykstančius rajono centrinėje bibliotekoje, jie džiaugiasi suteikta galimybe stebėti juos dominančius renginius arčiausiai jų esančioje bibliotekoje.

4. Diskusijos dalyviai vertindami transliacijų asmeninę naudą teigė, jog jautė emocinį pasitenkinimą, transliacijos padėjo plėsti akiratį, pagilinti ir atnaujinti žinias, prisiminti jaunystę, pamatyti naujus, žymius žmones

5. Dalyvių pasitenkinimą transliacijomis lėmė galimybė rinktis transliacijas pagal temų įvairovę.

6. Tiesioginė transliacijos buvo vertinamos teigiamai, tačiau kai kuriuose padaliniuose daugiau ar mažiau buvo išreikštas nepasitenkinimas vaizdo transliacijų kokybe, t. y. pasitaikančiais techniniais, ryšio perdavimo nesklandumais.

7. Apibendrinant fokus grupių diskusijos rezultatus galima teigti, kad didžioji dalis transliacijas stebėjusių dalyvių jas vertino labai teigiamai, to tai rodo, kad transliacijos buvo kokybiškai parengtos ir įdomios.

8. Diskusijų dalyvių manymu nuotolinės transliacijos ir jų organizavimas prisideda vystant bendruomenines veiklas ir padeda nutolusių vietovių gyventojams aktyviau dalyvauti bendruomeninėse veiklose. Kadangi integracija į bendruomenines veiklas buvo tiriamą kokybiniu

metodu – organizuojant fokusuotas grupines diskusijas – ši išvada negali būti pritaikoma visiems projekto dalyviams.

9. Remdamiesi fokusuotų grupių dalyvių nuomone, galime teigti, kad pagėrėjo kultūrinių, edukacinių ir švietėjiškų paslaugų ir informacijos apie jas prieinamumas kaimiškųjų teritorijų gyventojams

10. Tai, jog projekto dalyviai įvardina transliacijas, kaip naują bibliotekos paslaugą rodo, kad paslauga yra priimtina/reikalinga vietos gyventojams.

11. Įvertinus bibliotekininkų fokus grupės diskusijoje išsakytas bibliotekininkų mintis, galima teigti, kad inovatyvias nuotoline elektronines paslaugas kitų bibliotekos paslaugų kontekste jie vertina teigiamai – tai būdas užtikrinti bibliotekos paslaugų prieinamumą.

12. Bibliotekininkai, išmokę teikti inovatyvią paslaugą, labiau pasitiki savimi, išaugo jų savivertė, emocinė savijauta, t. y. pasitenkinimas profesine veikla.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Fokus grupių diskusijos metu surinkti duomenys ir parengta ataskaita bus panaudota vertinant Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos įgyvendinamo projekto „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams, kurį dalinai finansavo Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamas projektas „Bibliotekos pažangai 2“, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Prienų rajono savivaldybė, trumpalaikį poveikį. Duomenys taip pat bus naudojami rengiant bibliotekos veiklos programas, planuojant bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo veiklas.

Ataskaitoje naudojamus duomenis apibendrinu ir ataskaitą parengė Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos metodininkė Dalia Bredelienė.
